

Cor Lourens vindt passie als fijnschilder na leven op zee en bij PostNL: 'Realisme mag weer!'

Mensen

Foto: Freek Wolff

1 jan 2022, 07:30

EDE

Hij vindt impressionistische kunstwerken ook prachtig, maar zelf is Cor Lourens (67) een begenadigd fijnschilder. De Edenaar is blij dat het realisme weer mág in de huidige tijd. Hij ontwikkelde zijn grote talent na een leven op zee en bij PostNL.

Cor woont hartje centrum en heeft een fraai uitzicht op de Oude Kerk. Zijn spinnende kat Mimi voelt zich ook thuis. Een akoestische gitaar en een trombone verraden zijn liefde voor muziek. Jarenlang was hij van showband Irene en speelde hij fluit en trombone. Een inspiratiewand springt in het oog, met kunstwerken van onder anderen Gerhard Richter, Picasso, Leids fijnschilder Gerard Dou, Jopie Huisman én zijn kleindochter.

Als Cor 's morgens eerst een wandeling in het bos maakt, prijst hij zich gelukkig dat hij niet in een auto zit die voorbij raast als hij de N224 oversteekt. Want daarna kan hij zich fris op zijn passie storten: het fijnschilderen.

Op de zuidkant van zijn appartement heeft Cor zijn schildershoek met een ezel waarop zijn nieuwste werk vorm krijgt: een schilderij met Tom Poes en doperwtten. „Want Olie B. Bommel zegt altijd tegen hem: 'Verzin een list!. Het schilderij suggereert dat Tom Poes reageert met: 'En nu je eigen boontjes doppen'.”

Cor schildert volledig professioneel vanaf zijn achtenvijftigste levensjaar. Want vóór die tijd zag zijn leven er heel anders uit. Hij zag het levenslicht in een klein schuurtje aan de Peppelensteeg, waarna zijn ouders al snel binnen Ede verhuisden naar de Van Voorthuizenlaan. In die buurt bezocht hij de Willem van Oranjeschool aan de Nachtegaallaan, waar kleine Cor al gek was op de tekenlessen. Als zijn vader van de drukkerij in Wageningen vellen papier mee naar huis nam, creëerde hij grote versies van cartoons die hij op de voorkant van de Donald Duck zag. „Daar is helaas niets van bewaard gebleven, maar op die manier leerde ik wel heel goed kijken.”

Ik had een grote fantasie en ik dacht enorm in beelden

Het vak geschiedenis en de Bijbelverhalen vond Cor geweldig, ook omdat meester Kuiper geweldig kon vertellen. „Ik droomde ervan dat die verhalen zich in mijn eigen buurt afspeelden. Israël in de woestijn was bij ons in de zandbak van de speeltuin. Ik had een grote fantasie en ik dacht enorm in beelden.”

Cor ging naar het mavo aan de Bitterstraat, waar leerkracht Potman zijn grote talent ontdekte. Hij vond dat zijn leerling best naar de kunstacademie kon, maar dat ging niet door, want Cor had vanaf zijn vierde levensjaar al in zijn hoofd zitten dat hij zeeman wilde worden. „Tijdens een themaweek van de speeltuinvereniging was ik gefascineerd geraakt door de scheepvaart.”

MARCONIST Dus vertrok Cor naar de zeevaartschool in Amsterdam, waar Radio Holland hem opleidde tot marconist en uitzond naar maatschappijen met vrachtschepen. Reeds na drie jaar opleiding kon hij op zijn negentiende al gaan varen. „Ik hield contact met mensen aan de wal. In die tijd ging dat met morse-seinen en af en toe met telefoon. Ik begon op de wilde vaart vanuit Rotterdam. Dan kon ik wel acht maanden van huis zijn. Ik ging ook mee naar New York, waar de vracht geladen werd en daarna werd gebracht naar de eilanden in het Caribisch gebied.”

Cor vond het een mooie tijd, niet alleen omdat hij de kans kreeg om de wereld te zien, maar ook om op zee te varen. Slechts één keer was hij zeeziek. „Qua werk werd ik in het diepe gegooid, waardoor ik leerde improviseren en heel zelfstandig werd. Je had de machinist en de stuurman, dat waren twee kampen. Ik vond het wel leuk om dan toch met z'n allen 'pikheet' te drinken, scheepsjargon voor hete koffie.”

Hij bezocht bijna alle continenten, behalve Australië en Nieuw-Zeeland. In die tijd kon hij nog veel van boord om iets van de havensteden te zien, terwijl dit vandaag de dag steeds minder is weggelegd voor de bemanning. Cor heeft hele goede herinneringen aan Mauritius en Sint Maarten, omdat het prachtige eilanden zijn. Zijn ex-vrouw ging diverse keren mee aan boord voor lange zeereizen.

Na vijf jaar vond hij het toch welletjes geweest, mede omdat hij en zijn echtgenote kinderen kregen. Cor had een technische opleiding op de zeevaartschool, maar het was destijds niet eenvoudig om een baan te krijgen. Hij werd electromonteur bij een

zonweringsfabrikant en na drie jaar kon hij in 1981 aan de bak bij PostNL. Eerst als postbode in Ede en vervolgens bij het nieuwe sorteercentrum in Arnhem. Het was de start van een 32-jarige carrière bij dit grote bedrijf, waarbij hij na elke zes jaar een andere functie kreeg. Zo was hij technicus, souschef techniek, chef techniek, regiomanager techniek, bedrijfsleider en procesadviseur van sorteercentra.

Toen Cor 58 jaar was, kreeg hij te maken met een grote reorganisatie, terwijl hij intussen flink bevlogen was geraakt van het schilderen. Dus gooide hij het roer om. Hij stopte hij bij PostNL en stortte zich volledig op het fijnschilderen. Hierdoor leverde Cor financieel flink in, omdat hij bij PostNL een goed salaris had. Maar zijn drijfveer om te schilderen is groter. „Nu heb ik een heel vrij leven en dat is mij meer waard. En als ik iets afsluit, kijk ik niet meer achterom, maar vooruit.”

Als ik iets afsluit, kijk ik niet meer achterom, maar vooruit

DREMPEL Het tekentalent erfde Cor van zijn opa van zijn moederskant, want verder is er niemand in zijn familie die woekerde met de kunstzinnige genen. Omdat hij pas laat zijn passie ontdekte, specialiseerde hij zich direct op het fijnschilderen, omdat hij vindt dat nu de tijd ontbreekt voor een brede ontwikkeling als kunstschilder. „Daarom ging ik les nemen bij Henk Sentel in Heemskerk. Hij heeft een podium voor fijnschilders. Ik tekende al veel met pastelkrijt en dat beheerste ik goed, maar ik wilde met olieverf aan de slag. Dat vereist een andere techniek. Die lessen waren vanaf 2011 heel prettig, met gesprekken over kunst en in een goede sfeer. Dat heeft me uiteindelijk over de drempel gehaald om definitief te gaan schilderen.”

De Edenaar zegt dat hij in beelden denkt en dat die in zijn beleving en hoofd heel realistisch zijn. Op die beelden laat hij geen fantasie los zodat ze vervagen, iets wat in andere schilderstijlen wel het geval is, zoals bij het impressionisme. Cor schildert wat hij ziet, legt hij eenvoudig uit. Het relativeert zijn enorm grote ambacht en vaardigheid om dit met penselen en verf haarscherp op een doek te krijgen. Het is indrukwekkend om te zien hoe hij bijvoorbeeld een glazen wekfles voor een houten snijplank weet te plaatsen, met op die fles nog glazen letters. Hij beheerst de technieken om dit te realiseren tot in de finesses, ook om hele kleine details te schilderen. De kunstenaar gebruikt daarvoor geen loep. „Ik wil het gewoon op het blote oog kunnen zien. Wel schilder ik tegenwoordig iets minder precies en suggereer ik de werkelijkheid soms, inplaats van deze echt te schilderen.” Hij wijst op de lettertjes op een etiket van een fles die zo klein zijn dat het onmogelijk is deze echt te schrijven. Dan plaatst hij pietepeuterig gekriebel waarmee de suggestie gewekt is. Iets minder kleine lettertjes er net onder, schrijft hij dan wel weer echt.

Een geschilderde citroen, appels, aardbeien, een half ei in de schil, uien, een krop sla, knoflook, prei, aardewerk, rauwe spinazie bij een blikje; de kunstenaar zoekt de uitdagingen op om de stofuitdrukking tot in perfectie te schilderen. „Daarom begin ik met een onderschildering, wat je kunt vergelijken met een zwart-witfoto. Want met

donker en licht maak je eerst vorm en diepte. Met de reflectie van het licht creëer je iets. Bij glas is dat heel strak, maar bij plastic wordt het al meer diffuus. Als je dat kunt verbeelden kun je ook verschil maken tussen zijde en katoen. Hiervoor moet ik vaak heel veel lagen verf aanbrengen. Want je hebt niet één kleur rood, maar vijf of zes kleuren.”

HENK HELMANTEL Hij wijst daarbij op zijn schilderij met de titel ‘Message in a bottle’. Hier hangt een dreigend donkere lucht boven een berg plastic afval; een kaars van WNF brandt langzaam op en Dagobert Duck staat op een berg met twee zakken geld. „Ik heb niet zo’n behoefte om me af te zetten en ik ben geen wereldverbeteraar, maar dit laat wel zien hoe complex het in onze wereld is geworden, met allemaal verschillende belangen. Je raakt als persoon al snel in een spagaat.”

Bij elk schilderij maakt de schilder een boekje, waarin hij uitlegt waarom hij het op die manier creëerde. Cor is soms dagen bezig om een stilleven op de juiste manier neer te zetten, voordat hij het gaat schilderen. „De compositie maken is het kunstzinnige en het schilderen is het vak.”

Kunsthelmers vergelijken de Edenaar al met de zeer bekende fijnschilder Henk Helmantel. „Maar ik blijf graag met beide benen op de grond staan. Wel reageer ik dan vaak met de opmerkingen: ‘Ja, qua schilderen misschien wel, maar qua prijs nog niet’ (glimlacht).”

Criticasters in de kunst zetten het realisme soms weg als weinig artistiek, kort afgedaan als bijna identiek aan een foto. Cor heeft hier een andere kijk op en verklaart dat hij met licht en schaduw wel degelijk speelt en op die manier afwijkt van de realiteit. „Dat doe ik bewust, maar nagenoeg niemand ziet het en met een foto kun je dat niet voor elkaar krijgen. Dus heb ik veel meer vrijheid dan een fotograaf.”

Bovendien kan Cor schilderijen die met een grove toets zijn gemaakt, of op een impressionistische manier zijn geschilderd ook erg waarderen. Zo vindt hij het werk van Van Gogh prachtig. „Gelukkig doen we niet allemaal hetzelfde, maar die stijl past gewoon niet bij mij. Echt een groot kunstenaar vindt ik David Hockney, hoewel hij totaal anders werkt dan ik. Hij maakte hele grote en kleurrijke landschappen, dat vind ik geweldig.”

De kunstwerken van Lourens schommelen qua prijs tussen de vijfhonderd en tweeduizend euro. Gemiddeld werkt hij zo’n drie maanden dagelijks aan één schilderij. De vraag naar de schilderijen van Lourens is intussen groot geworden. Er zijn veel liefhebbers van zijn werk. „Maar ik wil wel gewoon mooie schilderijen maken waar ik achter kan staan. En niet puur voor de verkoop.”

Onlangs kreeg hij weer drie opdrachten naar aanleiding van een expositie in Huis Kernhem, omdat hij een paar jaar geleden in Ede de jaarlijkse publieksprijs voor amateurkunstenaars won. Cor Lourens begint binnenkort met lesgeven in fijnschilderen. Belangstellenden kunnen zich melden per mail: cor_lourens@live.nl.